

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

GERENDÁS Község Önkormányzata



2022-2027

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva** Gerendás Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Gerendás község a Dél-alföldi régióban, Békés megyében található, a Békéscsabai Járashoz tartozó kisközség. 3.429 hektáros területén 1270 fős lakosság él. Felszínét az egykori Ős-Maros alakította. Szomszédos települések északról Csorvás, délről Csanádapáca és Pusztaföldvár, keletről Újkígyós és Csabaszabadi, nyugatról Orosháza.

Gerendás adottságai: kiemelkedően jó minőségű termőföld, a Maros-hordalékkúp felszín alatti ivóvízbázisa fölötti elhelyezkedés; a település nagysága, jelen helyzete, hagyományokkal rendelkező magas szintű agrárkultúrája: meghatározóan mezőgazdasági kistelepülés, valamint története, amely végig a földműveléshez kötődik, indokolja, hogy a település jövőjében az agrárágazatnak továbbra is meghatározó szerepe legyen.

E terület benépesedése az újkőkor idején, a Krisztus előtti 6. évezredben történt meg. Ekkor népesült be Orosháza és környéke, azonban gerendási megjelenésükről nincs tudomásunk. Békés vármegye túlnyomó része a 11. század második felében királyi, ill. a dukátoshoz tartozó hercegi birtokká lett. A 12. század folyamán és a 13. század első felében jelentős változások következtek a vidék gazdasági és társadalmi életében, folytatódik a királyi birtok apadásának folyamata. Az adományozások következtében a földek egy része az egyház kezére jutott, ez az az időszak, amikor vidékünk számos apró faluval népesült be. A 13. század második felében a tatárjárás pusztításainak nyomán hatalmas területek váltak lakatlanná, ezekre a területekre IV. Béla majd IV. László királyok kunokat telepítettek, megerősödött az Ábrahámffy - család hatalma, kerülhetett birtokukba Gerendás és környéke is. 1403-ban Zsigmond király Maróthy János macsói bánnak adományozta a gyulai uradalmat, egy év múlva újabb birtok adományhoz jutottak. A két szomszéd között hamarosan kiéleződött a helyzet birtokok körül. Innen származik a falu első írásos okmánya 1418-ból: ez egy oklevél, melyben Maróthy János Gerendás délkeleti részét követeli magáénak.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

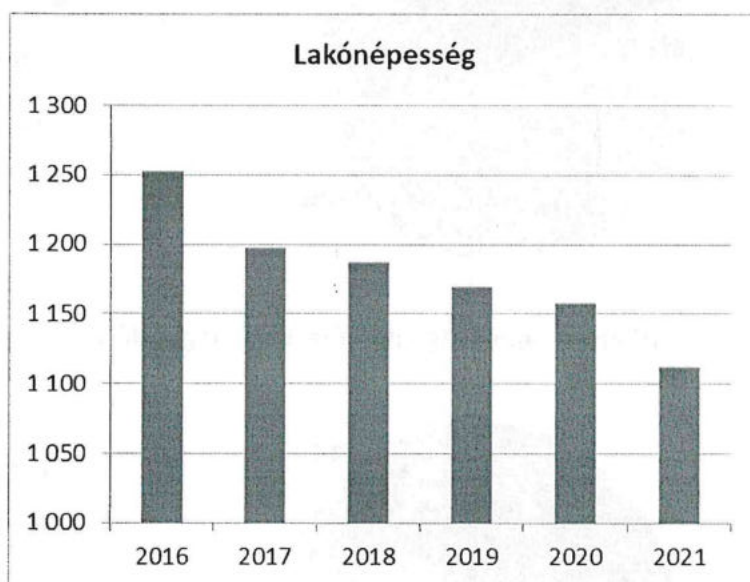
- községi könyvtár

A vallásos elhivatottságú gerendási lakosok jellemzően katolikusok, szép számban jelen van az evangélikus vallás is, mindkét egyház fenntartja monumentális templomát.

Lakónépesség, állandó népesség alakulása:

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	1 253	bázis év
2017	1 197	95,53%
2018	1 187	99,16%
2019	1 170	98,57%
2020	1 158	98,97%
2021	1 112	96,03%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A fenti diagramból megállapítható, hogy Gerendás község lakónépessége (lakóhellyel és tartózkodási hellyel rendelkezők száma) folyamatosan csökken, 2016 és 2021 között a csökkenés összesen 141 fő volt. A település nagyságához viszonyítva 5 év távlatában magas ez az érték.

A táblázat, illetve a kördiagramok a 2019. évi állandó népesség (bejelentett állandó népesség) adatait tartalmazza, korosztályos és nemenkénti bontásban. A táblázatból és a kördiagramokból megállapítható, hogy míg a 60-64 éves korosztály tekintetében nem számottevő, úgy a 65 év feletti korosztály esetében jelentős aránykülönbség tapasztalható a férfi és a női lakosság létszáma között.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	314	149	210,74%
2017	299	139	215,11%
2018	297	142	209,15%
2019	297	142	209,15%
2020	305	127	240,16%
2021	303	123	246,34%

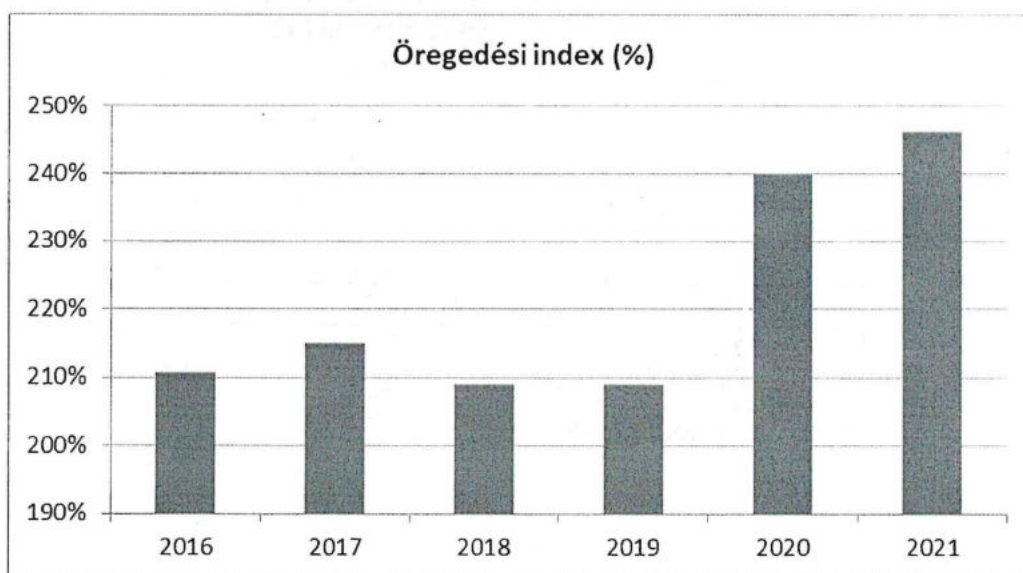
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

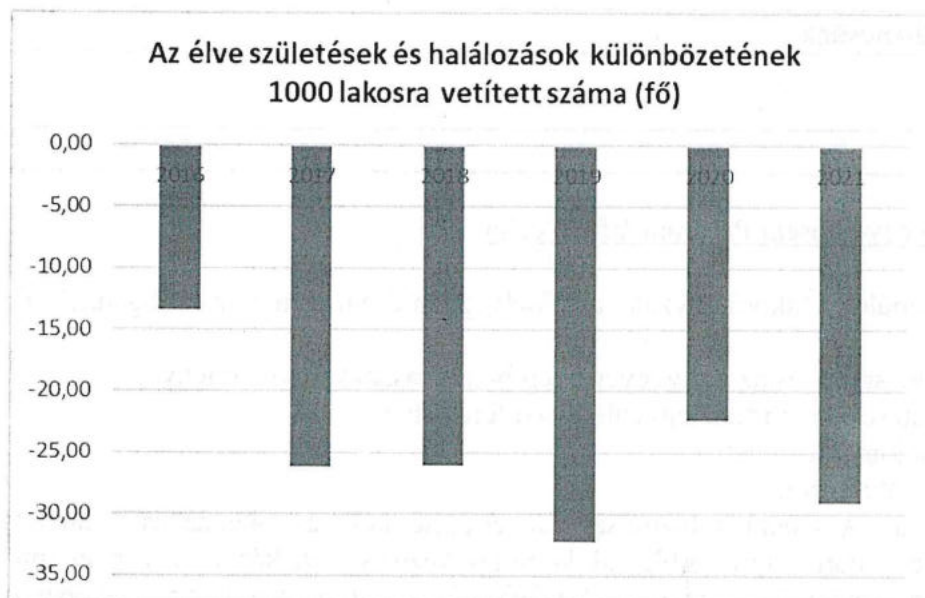
Az öregedési index település közeljövőjének fontos statisztikai jellemzője.

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut.

Amennyiben 100 alatti az index, akkor túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet.

Esélyegyenlőség szempontjából azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a 0-14 évesek aránya csökken, a lakosság elöregedése tapasztalható.





Településünkön évről – évre az a tendencia figyelhető meg, hogy a gyermekszületések száma nem éri el a halálozások számát. Ennek egyenes következménye, hogy a lakosságszám folyamatosan csökken.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

b, a család- és gyermekjóléti szolgálat ellátását a Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzatával kötött ellátási szerződés keretében biztosítja.

c, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást az Orosházi Kistérség Többcélú Társulás útján,

d, a nappali ellátás Idősek Klubja alapszolgáltatást a Gerendási Római Katolikus Egyházközséggel látja el.

A törvényi előírásokon túl a rendelet célja az volt, hogy a településen olyan támogatási rendszer működjön, amely a lakosság számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgál. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll. A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékosságból eredő szükségletek, eltartottak, gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt.

A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- A község településfejlesztési koncepciója (2005.március) a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többet között a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira-, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. (A tartós szegénység csökkenésének lehetőségei Magyarországon, Budapest Intézet, 2012.)

Mélyszegénységben élő az a személy, aki tartósan a létminimum szintje alatt és szinte esélye sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjen. Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011.év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, amelynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. (Cserti-Csapó-Orsós).

A településen élő roma és szlovák származásúak számának és arányának meghatározásához a valóságot pontosan tükröző adatok állnak rendelkezésre. Gerendás településen a 2011.évi népszámlálás alkalmával 0 fő vallotta magát romának, szlovák nemzetiségűnek 5 fő.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelem és vagyon fogalmát a Szt. 4.§-a és a Cst. 4.§-a határozza meg a jogszabályok hatálya alá tartozó ellátások vonatkozásában. Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része a pénzbeli juttatások rendszereiből származik. Gerendáson tapasztalataink szerint az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek, a munkaerő piacra jutásuk fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák. Tapasztalat szerint a családok anyagi és szociális problémái súlyosbodtak, ezek miatt higiéniai helyzetük romlik. Jelentős az östermelői tevékenység, mint jövedelem kiegészítés.

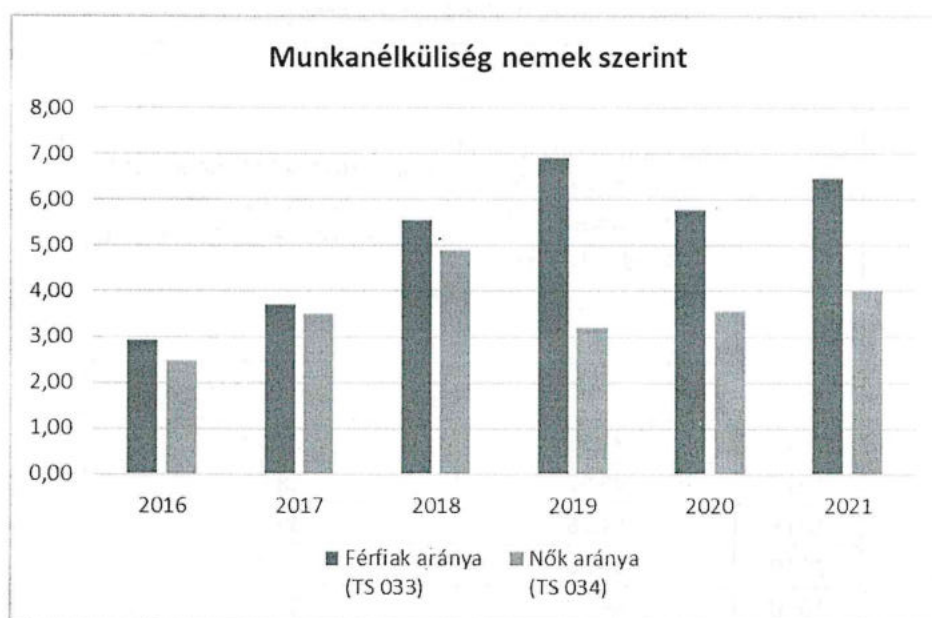
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A Teir és a Munkaügyi Központ adatai által táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete:

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	2,94	2,48	2,71%
2017	3,70	3,51	3,61%
2018	5,56	4,91	5,24%
2019	6,93	3,21	5,07%
2020	5,78	3,57	4,68%
2021	6,48	4,03	5,26%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



Gerendás községben a munkanélküliek aránya és száma az alábbiak szerint alakul:

- 2016-ban a regisztrált állás keresők száma 23 fő, ezen belül a nemek aránya: 11 fő nő, (az állás keresők 46 %-a), 12 fő férfi (az állás keresők 54 %-a)
- 2017-ben a regisztrált állás keresők száma 30 fő, ezen belül a nemek aránya: 14 fő nő, (az állás keresők 49 %-a), 16 fő férfi (az állás keresők 51 %-a)
- 2018-ban a regisztrált állás keresők száma 42 fő, ezen belül a nemek aránya: 20 fő nő, (az állás keresők 47 %-a), 22 fő férfi (az állás keresők 53 %-a)
- 2019-ben a regisztrált állás keresők száma 40 fő, ezen belül a nemek aránya: 13 fő nő, (az állás keresők 32 %-a), 27 fő férfi (az állás keresők 68 %-a)
- 2020-ban a regisztrált állás keresők száma 36 fő, ezen belül a nemek aránya: 14 fő nő, (az állás keresők 38 %-a), 16 fő férfi (az állás keresők 62 %-a)
- 2021-ben a regisztrált állás keresők száma 39 fő, ezen belül a nemek aránya: 15 fő nő, (az állás keresők 38 %-a), 24 fő férfi (az állás keresők 62 %-a)

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott állás keresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott állás keresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	23	30	42	40	36	39
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	2,00	3,00	1,00	3,00	1,00
	%	0,00%	6,67%	7,14%	2,50%	8,33%	2,56%
21-25 év (TS 038)	Fő	4,00	2,00	8,00	2,00	2,00	3,00
	%	17,39%	6,67%	19,05%	5,00%	5,56%	7,69%
26-30 év (TS 039)	Fő	0,00	1,00	1,00	3,00	3,00	4,00
	%	0,00%	3,33%	2,38%	7,50%	8,33%	10,26%
31-35 év (TS 040)	Fő	0,00	1,00	2,00	1,00	2,00	1,00
	%	0,00%	3,33%	4,76%	2,50%	5,56%	2,56%
36-40 év (TS 041)	Fő	2,00	2,00	2,00	1,00	1,00	4,00
	%	8,70%	6,67%	4,76%	2,50%	2,78%	10,26%
41-45 év (TS 042)	Fő	3,00	6,00	2,00	2,00	1,00	4,00
	%	13,04%	20,00%	4,76%	5,00%	2,78%	10,26%
46-50 év (TS 043)	Fő	4,00	3,00	6,00	6,00	4,00	2,00
	%	17,39%	10,00%	14,29%	15,00%	11,11%	5,13%
51-55 év (TS 044)	Fő	4,00	1,00	1,00	8,00	4,00	3,00
	%	17,39%	3,33%	2,38%	20,00%	11,11%	7,69%
56-60 év (TS 045)	Fő	4,00	8,00	6,00	5,00	3,00	4,00
	%	17,39%	26,67%	14,29%	12,50%	8,33%	10,26%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2,00	4,00	11,00	11,00	13,00	13,00
	%	8,70%	13,33%	26,19%	27,50%	36,11%	33,33%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott állás keresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	23	0	0,00%	8	34,78%	15	65,22%
2017	30	0	0,00%	11	36,67%	19	63,33%
2018	42	0	0,00%	10	23,81%	32	76,19%
2019	40	0	0,00%	14	35,00%	26	65,00%
2020	36	0	0,00%	8	22,22%	28	77,78%
2021	39	0	0,00%	8	20,51%	31	79,49%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Iskolai végzettség tekintetében a vizsgált időszakban a nyilvántartott állás keresők között nem volt 8 általánosnál alacsonyabb végzettséggel rendelkező.

A nyilvántartott (TeIR, Munkaügyi Hivatal) adatok alapján az állás keresők több mint kétharmada rendelkezik középfokú végzettséggel.

A vizsgált 5 év adatai alapján megállapítható, hogy a 2016. évi adatokhoz viszonyítva mára jelentősen megemelkedett a nyilvántartott állás keresők száma, iskolai végzettség tekintetében az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők aránya alacsonyabb, 2021-ben az állás keresők 20,51 %-a.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

2011. szeptember 1-én léptett hatályba a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011.évi CVI. törvény, amely létrehozta közfoglalkoztatás új rendszerét. A foglalkoztatás szervezését önkormányzatunknál a polgármester látta el. A munkaügyi, bérszámfejtési feladatokat egy fő pénzügyi munkatárs végezte. A közterületen dolgozók szakmai irányításával a polgármester utasításának megfelelően a munkavezetők foglalkoztak. 2016-ban még átlagosan 61 főt foglalkoztatunk közfoglalkoztatási jogviszonyban, jelenleg ezen foglalkoztatott személyek száma 17 fő.

Községünk a Békés Megyei Kormányhivatal Békéscsabai Járási Hivatal Munkaügyi Kirendeltsége 5600 Békéscsaba, Árpád sor 2/6. sz alatt fogadja az állás keresőket. Minden esetben elsődleges szempont, hogy az ügyintézők az ügyfelek részére megfelelő állásokat keresnek és ajánlanak fel. A Kirendeltség a munkaerő-piaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában, a pályaválasztási tevékenységben az intézményi és a piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatokat. Ebben a munkáltatók is részt vesznek, amennyiben igényeik alapján munkaviszonyban állók, vagy felvételre kerülők előzetes képzéseit igénylik. A tanácsadás keretében: munka-, pálya-, állás keresési-, rehabilitációs és pszichológiai egyéni tanácsadáson való részvételre van lehetőség.

Munkánk során tapasztaljuk, hogy álláskeresőink hátrányos megkülönböztetésben részesülnek a foglalkoztatóknál történő felvételre jelentkezéskor, mivel a legtöbb munkáltató nem tudja felvállalni vagy nem akarja téríteni a munkába járás költségeit. Problémaként merül fel Gerendás község közlekedési szempontból hátrányos helyzete, mert bár nem zsákfalú, mind Csorvás mind Újkígyós felől megközelíthető, azonban buszjáratok csak Csorváson át közlekednek Orosháza és Békéscsaba irányába is. A települést forgalmi útvonal köti össze Újkígyóssal, illetve Csanádapáccával azonban errefelé semmilyen buszjárat nincsen. Ennek megszervezése jelentősen lerövidítené az utazási időt mind az iskolák irányába a diákoknak, mind a munkavállalók esélyeit is növelné a munkába járás biztonságosabbá tételével.

A mélyszegénységben élőknek nincsenek meg a feltételei vállalkozás indításához, így jellemzően a mezőgazdasági idénymunkák idejére korlátozódik a foglalkoztatás.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

Pályakezdő fiatalok körében az elhelyezkedés potenciális kérdés, a fiatal egész jövőjét, sorsát befolyásoló tényező, meghatározó későbbi családalapításában is.

Településünkön évről-évre csökkenő tendenciát mutat a gyermekszületések száma, ennek következtében az iskolát befejező, a munkaerőpiacra kerülő fiatalok száma is egyre kevesebb. Jellemző, hogy az iskola befejezését követően a fiatalok egy része nem jön vissza a településre, ott telepednek le, ahol munkát találnak maguknak. A helyben gyűjtött információink alapján jelenleg településünkön nincs olyan fiatal személy, aki pályakezdőként munkát keres.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	23	1
2017	30	2
2018	42	6
2019	40	1
2020	36	2
2021	39	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

számított három hónapon belül felül kell vizsgálni. A felülvizsgálat során az emelt összegű rendszeres pénzellátást, a családi pótlékot és az árvaellátást kell figyelembe venni. Ha az ellátás összege a felülvizsgálat eredményeként

- emelkedett, akkor az új összeget az öregségi nyugdíj legkisebb összege emelkedésének időpontjára visszamenőlegesen,

- csökkent, akkor az új összeget az öregségi nyugdíj legkisebb összege emelkedésének időpontját követő harmadik hónap első napjától kell folyósítani.

Az (5) bekezdésben foglaltakat az ápolási díj alapösszegének, az időskorúak járadéka havi összegeinek, valamint a foglalkoztatást helyettesítő támogatás törvényben meghatározott összegének változása esetén megfelelően alkalmazni kell.

A havi rendszeres szociális ellátás összegét, valamint a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultság jövedelmi feltételének fennállását felül kell vizsgálni, ha az ellátás megállapításának alapjául szolgáló jövedelemben tartós változás történt, vagy az ellátás megállapításánál figyelembe vett, egy háztartásban élő családtagok létszáma megváltozott.

Tartós jövedelemváltozásnak kell tekinteni

- az újonnan megállapított, illetve megszüntetett rendszeres pénzellátást, továbbá családi pótlékot, árvaellátást, tartásdíjat,

- a keresőtevékenység alapjául szolgáló jogviszony létesítését, feltéve, hogy a jogviszony három egymást követő hónapban fennáll,

- a keresőtevékenység megszűnését,

- ha a jogosultság megállapításának alapjául szolgáló jövedelemben az a)–c) ponton kívüli okból három egymást követő hónapban 10%-nál nagyobb mértékű változás következik be.

A felülvizsgálatot a rendszeres pénzellátásnak minősülő ellátások, a családi pótlék és az árvaellátás esetén a megállapított, illetve megszüntetett összegre, valamint az előbbiekre nem tartozó jövedelmek esetén a 10. § (2) és (4) bekezdésében foglaltakra figyelemmel kell elvégezni.

Ha a havi rendszeres szociális ellátás összege a (6) bekezdés szerinti felülvizsgálat eredményeként

- emelkedett, akkor az új összeget az ellátásra való jogosultság feltételeiben bekövetkező változás bejelentésének, illetve a hivatalos tudomásszerzésnek az időpontjától,

- csökkent, akkor az új összeget az ellátásra való jogosultság feltételeiben bekövetkező változásra vonatkozó bejelentési kötelezettség határidejének lejártát, illetve a hivatalos tudomásszerzésnek az időpontját követő hónap első napjától kell folyósítani.

Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátásra való jogosultság megszűnik, ha a jogosultság megállapításának alapjául szolgáló feltételek már nem állnak fenn.

A havi rendszeres szociális ellátásra vagy foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultság megszűnése esetén a jogosultat a megszűnés napja szerinti hónapra jutó ellátás teljes havi összege megilleti.

A (7) bekezdés b)–c) pontja alkalmazásában nem minősül keresőtevékenységnek az aktív korúak ellátására jogosult személy közfoglalkoztatásban való részvétele.

Ha a foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy a az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás folyósítása e törvény rendelkezései alapján szünetel, az ellátások (4)–(6) bekezdés szerinti felülvizsgálatát a szünetelés megszűnését követően kell lefolytatni.

A jogosultnak a hatóság illetékességét érintő lakcímváltozása esetén a (3) bekezdés a) pontja szerinti ellátásokra való jogosultságot a lakcímváltozás hónapjának utolsó napjával meg kell szüntetni.